

Veileder for krav om politiattest for studenter i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning

Innhold

1. Vilkår for å få utstedt politiattest.....	3
2. Generelt om hjemmelsgrunnlaget for krav om politiattest.....	4
2.1. Lovhjemmel for krav om politiattest.....	4
2.2. Hvem som kan kreve at studenter fremlegger politiattest.....	5
2.3. Personkretsen for krav om politiattest	5
2.4. Når kan politiattesten kreves fremlagt	6
2.5. Hva slags type politiattest kan kreves fremlagt.....	6
3. Praksisstudier eller klinisk undervisning hvor man kan komme i kontakt med mindreårige	7
3.1. Generelt.....	7
3.2. Barneomsorgsattest	8
4. Praksisstudier eller klinisk undervisning i yrker med krav om politiattest	8
4.1. Generelt.....	8
4.2. Politiattest etter yrkeslovgivningen	9
5. Søknad om politiattest.....	10
5.1. Søknad via Studentweb	11
5.2. Søknad via søknadsportal på politiet.no	11
5.3. Søknad på papir	11
6. Bekreftelse på formål med søknad om politiattest	12
6.1. Innhold i bekreftelsen.....	12
6.2. Valg av formål.....	13
6.2.1. Student – Annet studie der studenten kan komme i kontakt med mindreårige i klinisk undervisning eller praksisstudier	13
6.2.2. Student – Barnehage	13
6.2.3. Student – Barnevern	13
6.2.4. Student – Farmasi	14
6.2.5. Student – Kommunale helse- og omsorgstjenester	14
6.2.6. Student – Statlig eller private spesialisthelsetjenester for barn.....	14
6.2.7. Student – Statlig eller private spesialisthelsetjenester for personer med utviklingshemming	15
6.2.8. Student – Teologi	15
6.2.9. Student - Toll	15
6.2.10. Student - Trafikklærer	15
6.2.11. Student – Undervisning i grunnskole og videregående skole.....	16
7. Saksbehandlingstid og mottak av politiattest	16
8. Fornyet vandelskontroll	17

1. Vilkår for å få utstedt politiattest

Lov om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven) av 28. mai 2010 nr. 16 kapittel 7 og forskrift om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterforskriften) av 20. september 2013 nr. 1097 del 8 har bestemmelser om vandelskontroll og politiattester.

Vandelskontroll kan bare foretas ved hjemmel i lov eller i forskrift gitt i medhold av lov, jf. politiregisterloven § 36 første ledd og politiregisterforskriften § 28-2. Opplysninger fra vandelskontroll kan gis som politiattest, jf. politiregisterloven § 36 første ledd nr. 1.

En politiattest er et dokument som utstedes til bruk i mottakers interesse og kan inneholde opplysninger om hvorvidt en fysisk eller juridisk person har vært ilagt straff, andre strafferettslige reaksjoner, andre tiltak som følge av lovbrudd eller er under straffeforfølgning, jf. politiregisterloven § 36 første ledd nr. 1 og politiregisterforskriften § 28-2 andre ledd.

Vilkårene for å få utstedt politiattest er gitt i politiregisterforskriften § 36-1. Bestemmelsen slår fast at det bare kan utstedes politiattest til den som:

1. oppfyller vilkår som er oppstilt i lov eller i forskrift gitt i medhold av lov som hjemler krav om politiattest,
2. identifiserer seg på en tilstrekkelig måte ved gyldig legitimasjon, jf. § 36-3 til § 36-5, og
3. har fått tilbud om eller er innstilt til en konkret stilling, virksomhet, aktivitet eller annen funksjon, eller til den som i medhold av lov eller forskrift gitt i medhold av lov avkreves fremleggelse av politiattest til et annet tidspunkt.

For å få utstedt en politiattest til bruk i høyere utdanning eller høyere yrkesfaglig utdanning er det et vilkår etter politiregisterforskriften § 36-1 nr. 1 at det finnes et hjemmelsgrunnlag med krav om politiattest, og at den enkelte student tilhører personkretsen i hjemmelsgrunnlaget.

I politiregisterforskriften § 36-1 nr. 2 er det oppstilt vilkår om at den som begjærer utstedelse av politiattest identifiserer seg med gyldig legitimasjon. Hvilke krav som stilles til gyldig legitimasjon fremgår av politiregisterforskriften § 36-3 og § 36-4. For søknader som fremsettes digitalt på www.politiet.no eller via Studentweb benytter studenten sin elektroniske ID. For studenter som fremsetter sin søknad per post må studenten legge ved kopi av nasjonalt ID-kort, pass, førerkort eller bankkort med bilde i søknad om politiattest som sendes Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, Postboks 113, 9951 Vardø.

Etter politiregisterforskriften § 36-1 nr. 3 er det et vilkår at studenten har fått tilbud om studieplass hvor det kreves at politiattest fremlegges. Det betyr at studenter som begjærer utstedelse av politiattest og som ikke kan vise til tilbud om plass på et studium med krav om politiattest, ikke oppfyller vilkårene for å få utstedt politiattest.

2. Generelt om hjemmelsgrunnlaget for krav om politiattest

2.1. Lovhjemmel for krav om politiattest

Hjemmelsgrunnlaget for krav om politiattest for studenter på høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning er lov 31. mai 2024 nr. 26 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 12-2 og lov 8. juni 2018 nr. 28 om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 27. Reglene er samsvarende i begge lovene, og omtales samlet i informasjonsskrivet.

Universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd slår fast:

"I studier der studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksis, kan universiteter og høyskoler kreve at studentene legger fram politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd. Attesten kan kreves framlagt enten ved opptak til eller underveis i studiet. I tillegg gjelder særlige regler om politiattest for bestemte typer yrkesutøvelse tilsvarende for studenter som deltar i klinisk undervisning eller praksis."

En tilsvarende bestemmelse er inntatt i fagskoleloven § 27 første og andre ledd:

"I utdanninger der studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, skal fagskolen kreve at studentene legger frem politiattest som nevnt i politiregisterloven § 39 første ledd. Fagskolen kan kreve politiattest ved opptak og underveis i slike utdanninger."

Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer arbeid, gjelder disse reglene tilsvarende for studenter som deltar i praksisstudier eller klinisk undervisning."

Bestemmelsene inneholder to ulike hjemmelsgrunnlag for utdanningsinstitusjonene til å innhente politiattest av studentene:

1. Bestemmelsen gir utdanningsinstitusjonen grunnlag for å innhente barneomsorgsattest i situasjoner hvor en student kan komme i kontakt med mindreårige.
2. Bestemmelsen gir utdanningsinstitusjonen grunnlag for å innhente politiattest i situasjoner hvor studenten kan komme i kontakt med sårbare grupper eller andre vernede interesser som er beskyttet av lovgivningen for ulike typer yrkesutøvelse.

Utdanningsinstitusjonen står ikke fritt til å selv bestemme hvilke studier som omfattes av hjemmelsgrunnlaget for å innhente politiattest av studentene. Den enkelte utdanningsinstitusjon må selv vurdere om institusjonen tilbyr studier der studentene enten kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, eller skal delta i praksisstudier eller klinisk undervisning hvor det stilles krav om politiattest for bestemte typer yrkesutøvelse, jf. forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgare utdanning § 6-1 tredje ledd og forskrift 11. juli 2019 nr. 1005 om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften) § 19 første ledd. Mer informasjon om vurderingen finnes i Kunnskapsdepartementets rundskriv F-2022-2 kapittel 6.

Der det er åpenbart at studenter ikke skal ha praksisstudier eller klinisk undervisning som gir grunnlag for å kreve fremlagt politiattest i løpet av studiet, vil det heller ikke være hjemmelsgrunnlag for å kreve at studentene fremlegger politiattest ved opptak etter universitets- og høyskoleloven § 12-2 og fagskoleloven § 27.

2.2. Hvem som kan kreve at studenter fremlegger politiattest

Den som kan kreve fremlagt politiattest, er den som skal være mottaker av politiattest, jf. politiregisterforskriften § 28-3 nr. 4. I tillegg til å kreve fremlagt politiattest, er det mottaker av politiattesten av den opprinnelige politiattesten som har adgang til å begjære fornyet vandelskontroll etter regelen i politiregisterloven § 43. Reglene om fornyet vandelskontroll behandles i veilederens kapittel 7.

Regler for utdanningsinstitusjonens saksbehandling ved krav om politiattest er gitt i kapittel 6 i forskrift for opptak til høgare utdanning og kapittel 4 i fagskoleforskriften. Forskrift for opptak til høgare utdanning § 6-1 og fagskoleforskriften § 19 bestemmer at utdanningsinstitusjoner som tilbyr studier, praksisstudier eller klinisk undervisning med krav om politiattest, skal kreve at studenter som tilhører personkretsen med krav om politiattest skal legge frem politiattest i henhold til hjemmelsgrunnlaget.

Etter universitets- og høyskoleloven § 12-2 og fagskoleloven § 27 vil det kun være utdanningsinstitusjonen som har adgang til å kreve politiattest fremlagt etter hjemmelsgrunnlaget. En adgang for andre aktører, for eksempel et praksissted til å kreve at praksisstudenten fremlegger politiattest må forankres i den aktuelle yrkeslovgivningen med krav om politiattest.

2.3. Personkretsen for krav om politiattest

Et vilkår for utdanningsinstitusjoners adgang til å kreve at studenter fremlegger politiattest, er at studenten tilhører personkretsen som universitets- og høyskoleloven § 12-2 og fagskoleloven § 27 tar sikte på å regulere.

Personkretsen for krav om politiattest etter universitets- og høyskoleloven § 12-2 og fagskoleloven § 27 er studenter på studier der studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, eller skal ha praksisstudier eller klinisk undervisning i yrker med krav om politiattest.

Med klinisk undervisning forstås praktisk undervisning, altså motstykket til teoretisk undervisning. I forarbeidene til lovendringer i universitets- og høyskoleloven og fagskoleloven viste Kunnskapsdepartementet til Universitets- og høgskolerådets definisjon av praksisstudier:

*"Praksisstudier kjennetegnes av at studenten for en tidsbestemt periode befinner seg i en situasjon hvor han/hun skal arbeide omtrent som en yrkesutøver. Kravene til oppgaver, omfang og utførelse vil være ulike avhengig av hvor i studieløpet studenten befinner seg. [...] Situasjonen er som oftest kjennetegnet av at praksisstudiene gjennomføres utenfor utdanningsinstitusjonens egen ramme, og at en fagperson på praksisstedet er veileder."*¹

Formålet med å kreve fremlagt politiattest for studenter på høyere utdanning eller høyere yrkesfaglig utdanning er å kunne utestenge studenter fra praksisstudier eller klinisk undervisning hvor slik deltakelse må anses uforsvarlig på grunn av den kontakt studenten får med pasienter, brukere, barnehagebarn, elever eller andre. For å realisere dette formålet kan utdanningsinstitusjoner bare kreve fremleggelse av politiattest av studenter som er tatt opp til studier hvor det er praksis eller klinisk undervisning med mindreårige, eller i yrker med krav om politiattest. Hjemmelsgrunnlaget gir ikke grunnlag for å kreve politiattest av studenter som ikke skal ha slik praksis eller klinisk undervisning. Det er heller ikke grunnlag for å kreve at en ansatt ved universitet,

¹ Prop. 111 L (2020-2021) side 184.

høyskole eller fagskole skal fremlegge politiattest etter hjemmelsgrunnlaget i universitets- og høyskoleloven § 12-2 eller fagsskoleloven § 27.

2.4. Når kan politiattesten kreves fremlagt

I de tilfeller hvor en utdanningsinstitusjon kan kreve at studenter fremlegger politiattest, følger det av universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd og fagsskoleloven § 27 første ledd at politiattesten kan innhentes "ved opptak til og underveis" i studiet. Enheten har lagt til grunn i sin praksis at innhenting av politiattest underveis i studiet må skje før klinisk undervisning eller praksisstudier er fullført. Dette underbygges av at formålet med å fremlegge politiattest er å kontrollere om studenten kan delta i praksisstudier eller klinisk undervisning, og eventuelt utestenges.

Der klinisk undervisning eller praksisstudier er en obligatorisk del av studiet, har utdanningsinstitusjonen adgang til å innhente politiattest ved opptak til studiet.

Det kan tenkes tilfeller der det ikke er hjemmel for å innhente politiattest ved opptak til studiene, men hvor utdanningsinstitusjonen har adgang til å innhente politiattest underveis i studiet. Dette vil typisk være studier hvor klinisk undervisning eller praksisstudier er en valgfri del av studiet. I slike tilfeller kan politiattest kreves når det er avklart at den enkelte studenten skal ha klinisk undervisning eller praksisstudier, og før undervisningen eller praksisopplæring tar til.²

Tidspunktet for når den enkelte student skal fremlegge politiattesten for utdanningsinstitusjonen ved opptak, er for fagskoler definert i fagskoleforskriften § 20.

2.5. Hva slags type politiattest kan kreves fremlagt

Hvis samtlige studenter ved et studium skal ha praksis eller klinisk undervisning som gir grunnlag for krav om politiattest etter det samme hjemmelsgrunnlaget, så vil studiestedet kunne kreve at alle studentene skal levere samme type politiattest ved opptak. Eksempelvis kan studiestedet kreve fremlagt politiattest etter opplæringslova § 17-11 av samtlige studenter ved opptak til lærerstudium, forutsatt at alle skal ut i obligatorisk praksis i skolen løpet av studiet.

Hvis det på opptakstidspunktet er usikkert hvor studentene skal ut i obligatorisk praksis eller ha klinisk undervisning, og valg av praksissted/lærested har betydning for hva slags politiattest som skal kreves fremlagt av studenten, så kan man ikke kreve fremlagt samme politiattest av alle ved opptak. Studiestedet har ikke hjemmel til å kreve at samtlige studenter skal legge frem politiattest etter f.eks. helse- og omsorgstjenesten § 5-4 når man ikke vet hvilke studenter som skal ha praksis hvor.³ Slik politiattest må heller innhentes i løpet av studiet når studiestedet vet hvilke studenter som skal ha praksis i den aktuelle profesjonen, for eksempel kommunehelsetjenester.

Hvis det er slik at det er uklart om alle studentene skal ut i praksis i et yrke med krav om politiattest, men det er klart at alle skal ha praksis eller klinisk undervisning der de kan komme i kontakt med mindreårige, så vil det være hjemmel til å kreve fremlagt politiattest av samtlige studenter ved opptak etter universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd første punktum og fagsskoleloven § 27 første ledd. I slike tilfeller bør studiestedet kreve fremlagt politiattest på formålet "Student – Annet studie der

² Ot.prp.nr.65 (1996-1997) side 13

³ Se også brev fra Kunnskapsdepartementet til Universitetet i Oslo om svar på henvendelse om politiattest for teologistudenter datert 21.12.2021, departementets referanse 21/5570-3.

studenten kan komme i kontakt med mindreårige i klinisk undervisning eller praksisstudier" av samtlige studenter ved opptak, og heller innhente tilsvarende politiattest som gjelder for yrket underveis i studiet for den enkelte student dersom det skulle være aktuelt.

Merk at hvis klinisk undervisning eller praksisstudier er en valgfri del av studiet, kan det ikke kreves politiattest av samtlige ved opptak. Det må kreves av den enkelte student underveis i studiet når det er avklart at de skal ha dette, ref. punkt 2.4.

3. Praksisstudier eller klinisk undervisning hvor man kan komme i kontakt med mindreårige

3.1. Generelt

Etter universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd første punktum og fagskoleloven § 27 første ledd skal utdanningsinstitusjonen kreve at studenter fremlegger politiattest i studier der studenten kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier.

Bestemmelsen gir utdanningsinstitusjonen en generell adgang for å kreve politiattest av studenter som skal ha klinisk undervisning eller praksisstudier hvor de kan komme i kontakt med mindreårige. Adgangen for utdanningsinstitusjonen til å kreve fremleggelse av politiattest etter denne bestemmelsen gjelder uavhengig av om det foreligger hjemmel for å kreve fremlagt politiattest på grunnlag av yrkesutøving, jf. § 12-2 første ledd andre punktum eller fagskoleloven § 27 andre ledd. I tilfeller hvor det både er hjemmel for å kreve fremlagt politiattest på grunnlag av krav til yrkesutøving og at studenten kan komme i kontakt med mindreårige, er det opp til studiestedet å velge hvilket hjemmelsgrunnlag de vil kreve politiattest på bakgrunn av.

Med "mindreårige" forstås barn under 18 år. Andre sårbare grupper for eksempel personer over 18 år med utviklingshemming eller rusmiddelmisbrukere, blir ivare tatt gjennom adgangen til å kreve politiattest etter universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd andre punktum og fagskoleloven § 27 andre ledd, jf. for eksempel helse- og omsorgstjenesteloven § 5-4 eller helsepersonelloven § 20 a andre ledd.

I vurderingen av om studenten vil komme i kontakt med mindreårige, er det ikke nødvendig at studenten helt sikkert vil komme i kontakt med mindreårige. Terskelen for å kreve fremleggelse av politiattest etter universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd første punktum og fagskoleloven § 27 første ledd er lav. Det er tilstrekkelig at det er en mulighet for at studenten i forbindelse med praksisstudier eller klinisk undervisning kan komme i situasjoner hvor overgrep kan finne sted.⁴

Kravet om fremleggelse av politiattest er et inngripende tiltak for den enkelte, og det må derfor ikke stilles krav om politiattest i situasjoner der det åpenbart ikke er nødvendig.⁵ Dersom et studium ikke har praksis eller klinisk undervisning som en obligatorisk del av utdanningsløpet, er det at studenten kan komme til å velge praksisopplæring eller klinisk undervisning i fremtiden ikke tilstrekkelig til å kreve politiattest ved opptak til studiet.

⁴ Rundskriv fra Kunnskapsdepartementet F-2022-2 side 11.

⁵ Rundskriv fra Kunnskapsdepartementet F-2022-2 side 11.

Utdanningsinstitusjonen kan likevel kreve at studenten legger fram politiattest dersom hen senere i utdanningsløpet bestemmer seg for å velge praksis eller klinisk undervisning der hen kan komme i kontakt med mindreårige.

3.2. Barneomsorgsattest

Etter universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd første punktum og fagskoleloven § 27 første ledd skal studentene fremlegge barneomsorgsattest, jf. politiregisterloven § 39 første ledd.

Formålet med en barneomsorgsattest er å forhindre at personer begår overgrep mot eller har skadelig innflytelse på mindreårige, eller bidra til å øke tilliten til at mindreårige tas hånd om av skikkede personer, jf. politiregisterloven § 37 første ledd nr. 4.

På barneomsorgsattest skal det anmerkes:

"om personen er siktet, tiltalt, har vedtatt forelegg eller er dømt for overtredelse av lov 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig Straffelov §§ 162, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 199, § 200 annet ledd, § 201 første ledd bokstav c, §§ 201 a, § 203, § 204 a, § 219, § 224, § 229 annet og tredje straffealternativ, §§ 231, 233 og 268 jf. 267 og straffeloven §§ 231, 232, 257, 258, 274, 275, 282, 283, 291, 293, 294, 295, 296, 299, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 309, 310, 311, 312, 314, 327 og 328."

Overtredelse av straffeloven 1902 §§ 192, 193, 194, 195, 196, 197, 199, § 200 annet ledd, § 201 første ledd bokstav c, §§ 201 a, 204 a og 233 og straffeloven 2005 §§ 275, 291, 293, 294, 295, 296, 299, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 310, 311, 312 og 314 skal anmerkes i samsvar med reglene om uttømmende politiattest i politiregisterloven § 41 nr. 1, jf. politiregisterloven § 39 første ledd andre punktum. Dette betyr at lovbruddene i utgangspunktet skal anmerkes uten tidsbegrensninger.⁶

Overtredelse av straffeloven 1902 §§ 162, 203, 219, 224, § 229 annet og tredje straffealternativ, §§ 231 og 268, jf. 267 og straffeloven 2005 §§ 231, 232, 257, 258, 274, 282, 283, 309, 327 og 328 skal anmerkes i samsvar med reglene om ordinær politiattest i politiregisterloven § 40, jf. politiregisterloven § 39 første ledd tredje punktum. Dette betyr at lovbruddene skal anmerkes i tråd med enkelte tidsbegrensninger.⁷

4. Praksisstudier eller klinisk undervisning i yrker med krav om politiattest

4.1. Generelt

Dersom det for bestemte typer yrkesutøving er gitt særlige regler om politiattest, gjelder disse reglene tilsvarende for studenter som deltar i praksisstudier eller klinisk undervisning, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd andre punktum og fagskoleloven § 27 andre ledd.

Dette hjemmelsgrunnlaget gjelder utdanninger som fører frem til yrker med krav om politiattest i yrkesutøvelsen. I tillegg til å beskytte sårbare brukergrupper, er

⁶ Med unntak av begrensninger som følger av politiregisterloven § 41 nr. 1 bokstav a til c og politiregisterforskriften kapittel 30.

⁷ Disse fremkommer i politiregisterloven § 40.

vandelskontrollen begrunnet i at utdanningsinstitusjonen ikke bør utdanne personer som mest sannsynlig ikke kan utøve yrket sitt etter endt studieløp.

Kravene til politiattest etter profesjonslovgivningen er delvis knyttet til profesjon og delvis til stilling.⁸ Eksempler på krav knyttet til profesjon finnes i barnehageloven, mens opplæringsloven har krav knyttet til stilling. Flere yrker er knyttet til en profesjonsutdanning, slik som sykepleieryrket, og da vil kravene om politiattest som gjelder for sykepleieryrket, gjelde for sykepleierstudenter som deltar i praksis eller klinisk undervisning. Et annet eksempel er at reglene om politiattest som gjelder for ansatte i barnehager, gjelder tilsvarende for studentene når de gjennom undervisningen deltar i praksis i barnehager.

I enkelte bestemmelser om politiattest for bestemte typer yrkesutøving er muligheten til å kreve politiattest begrenset etter hvor mye de ansatte (i dette tilfellet studenten) er i kontakt med mindreårige eller andre sårbare grupper. Det kan for eksempel vises til helsepersonelloven § 20 a tredje ledd og helse- og omsorgstjenesteloven § 5-4 femte ledd hvor det ikke vil være hjemmel for å kreve politiattest av personell som bare sporadisk yter tjenester etter helsepersonelloven eller helse- og omsorgstjenesteloven, og som i alminnelighet ikke vil være alene med pasienten eller brukeren. I forarbeidene til helsepersonelloven er det presisert at det overordnede vurderingstema uansett ansettelsesforhold etter helsepersonelloven § 20 a vil være:

"om vedkommende i sin utøvelse av tjenesten vil komme i en situasjon med barn eller utviklingshemmede der en seksualforbrytelse kan finne sted".⁹

For eksempel har departementet gitt uttrykk for at helsepersonell på generell medisinsk eller kirurgisk avdeling ikke bør være omfattet av kravet om politiattest, selv om det til tider er barn og utviklingshemmede på slike avdelinger.¹⁰ Arbeidsgiver må likevel ta en konkret vurdering.

Dette vurderingstemaet vil også være relevant for vurderingen av om det skal kreves politiattest for de enkelte studiene etter universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd andre punktum og fagskoleloven § 27 andre ledd.

Dersom en student deltar i praksisstudier eller klinisk undervisning hvor studenten ikke vil komme i kontakt med brukergruppene som yrkeslovgivningen er ment å beskytte, vil utdanningsinstitusjonen ikke ha hjemmelsgrunnlag for å kreve at studentene fremlegger politiattest.

4.2. Politiattest etter yrkeslovgivningen

En rekke lover inneholder krav om politiattest for bestemte typer yrkesutøvelser, og disse reglene gjelder tilsvarende for studenter på utdanninger som fører frem til yrket, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd andre punktum og fagskoleloven § 27 andre ledd. Dette innebærer at utdanningsinstitusjonen kan kreve at studentene som skal ha praksis eller klinisk undervisning i yrker med krav om politiattest, skal fremlegge tilsvarende politiattest som gjelder for yrkesutøvelsen.

Kravet til tilfredsstillende politiattest varierer for ulike typer yrker. Eksempler på lover som inneholder krav om politiattest hvor studenter typisk har praksisstudier eller klinisk undervisning er:

- Lov om barnevern av 18. juni 2021 nr. 97 § 12-11

⁸ NOU 2020-3 punkt 23.2.1.2 og Prop. 126 L (2022-2023) side 230.

⁹ Ot.prp.nr.86 (2005-2006) side 45.

¹⁰ Ot.prp. nr. 86 (2005-2006) side 23.

- Lov om helsepersonell mv. av 2. juli 1999 nr. 64 § 20 a første og andre ledd.
- Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa av 9. september 2023 nr. 30 § 17-11
- Lov om barnehager av 17. juni 2005 nr. 64 § 30.
- Lov om tros- og livssynssamfunn 24. april 2020 nr. 31 § 20.
- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. av 24. juni 2011 nr. 30 § 5- 4.
- Lov om legemidler mv. av 04. desember 1992 nr. 132 § 30 a.
- Lov om inn- og utførsel av varer av 11. mars 2022 nr. 9 § 1-4.
- Lov om vegtrafikk av 18. juni 1965 nr. 4 § 27 første ledd andre punktum.

Flere av lovbestemmelsene viser til reglene om barneomsorgsattest i politiregisterloven § 39. I tillegg er det enkelte lovbestemmelser som selv lister opp hvilke straffebud som er aktuelle, og noen viser til ordinær politiattest i politiregisterloven § 40.

Barnevernloven § 12-11 første ledd, helsepersonelloven § 20 a første ledd, opplæringslova § 17-11, barnehageloven § 30 og trossamfunnsloven § 20 viser for eksempel til krav om barneomsorgsattest etter politiregisterloven § 39 første ledd.

Merk riktignok at politiattest i henhold til opplæringslova § 17-11 og privatskolelova § 4-3 i tillegg til lovovertredsene som er opplistet i politiregisterloven § 39 også skal vise om en person er dømt for overtredelse av nærmere opplistede straffebud i henhold til vilkår for ordinær politiattest jf. politiregisterloven § 40.

Helsepersonelloven § 20 a andre ledd, helse- og omsorgstjenesteloven § 5-4 og legemiddeloven § 30 a lister selv opp hvilke lovovertridelser som skal oppgis på en politiattest.

Vareførselsloven § 1-4 og vegtrafikkloven § 27 første ledd andre punktum viser til krav om fremleggelse av ordinær politiattest. Reglene for hva som skal oppgis i en ordinær politiattest følger av politiregisterloven § 40. Politiattest etter vareførselsloven § 1-4 skal i tillegg være utvidet. Reglene for hva som skal oppgis i en utvidet politiattest følger av politiregisterloven § 41 nr. 2.

Enheten har med utgangspunkt i universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd andre punktum og fagskoleloven § 27 andre ledd opprettet egne formål for hver av lovhomeplene i særlovgivningen som det oftest kan være aktuelt for studenter å bejære politiattest utstedt etter. Disse beskrives nærmere i punktene 6.2.2 til 6.2.11.

5. Søknad om politiattest

For å få utstedt politiattest må den enkelte student fremsette søknad om politiattest til Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester.

Det er kun studenter som har fått tilbud om studieplass ved utdanning med krav om politiattest som skal søke om politiattest. Studiestedet bør klargjøre i sine informasjonskanaler at det stilles krav om politiattest på enkelte studier og ikke alle studier. Enheten har erfart at flere studenter med tilbudsbrev som ikke viser til krav om politiattest likevel søker om politiattest. Slike søknader avslås av enheten, men bidrar til økt saksmengde.

Det er tre måter å søke om politiattest på. Den enkleste og mest effektive måten er å søke om politiattest via Studentweb, for de studiestedene som benytter seg av Studentwebløsningen. Studenter som tas opp ved studiesteder som benytter andre

løsninger enn Studentweb må per nå sende inn elektronisk søknad via søknadsportalen på politiet.no, eventuelt på papir. Studenter som tas opp ved studiesteder som benytter seg av Studentweb, men som ikke har elektronisk ID (ID-porten) må også søke på papir.

5.1. Søknad via Studentweb

Fra sommeren 2022 har det vært mulig for studenter på studier med krav om fremleggelse av politiattest å søke om politiattest gjennom en løsning i Studentweb.

Når studenten får tilgang til Studentweb, vil det fremkomme der at de må levere politiattest i forbindelse med opptak til studiet. Studenten kan søke om politiattest direkte fra Studentweb, og blir da videresendt til politiets søknadsportal. Etter samtykke fra studenten blir bekreftelse på tilbud om opptak og riktig formål for politiattest automatisk lagt inn i søknaden i politiets søknadsportal. Studenten slipper da å laste opp tilbudsbrevet eller noen annen dokumentasjon i søknaden. Dette forhindrer at studenten søker på feil formål eller laster opp feil eller mangelfull dokumentasjon, og bidrar til at behandlingstiden hos enheten går mye raskere.

Studenter som tas opp ved studiesteder som benytter seg av Studentweb, men som ikke har elektronisk ID (ID-porten), kan ikke benytte seg av denne løsningen og må søke på papir. De må da vedlegge bekreftelse på tilbud om plass på studium hvor det er krav om politiattest, se veilederens kapittel 6.

5.2. Søknad via søknadsportal på politiet.no

Studenter som har digital ID (ID-porten) kan søke om politiattest via søknadsportalen på politiet.no. Studenter som er tatt opp på et studiested som benytter seg av Studentweb, oppfordres til å søke gjennom Studentweb, se punkt 5.1.

Studenten må velge kategori ("Studenter") og riktig formål i henhold til informasjonen i tilbudsbrevet fra Samordna opptak eller studiestedet. Bekreftelse på at studenten er tatt opp på et studium som krever fremleggelse av politiattest må lastes opp og vedlegges søknaden. Primært vil dette være tilbudsbrevet fra Samordna opptak eller studiestedet.

Hvis studiestedet krever fremleggelse av politiattest underveis i studiet, for eksempel i forkant av praksisstudier eller klinisk undervisning skal starte, kan standardskjema for bekreftelse brukes: <https://www.politiet.no/globalassets/tjenester-admin/politiattest/bekreftelse-pa-formal-med-soknad-om-politiattest.pdf>. I så tilfelle skal bekreftelsesskjemaet utfylles av studiestedet.

Informasjon om digital søknad finnes her:

<https://www.politiet.no/tjenester/politiattest/politiattest-sok-pa-nett/>

5.3. Søknad på papir

For de som ikke har elektronisk ID (ID-porten), eller av en annen grunn ikke ønsker å søke digitalt, må fylle ut søknadskjema om politiattest og sende det til Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester via post.

Studenter som fremsetter sin søknad per post må legge ved kopi av nasjonalt ID-kort, pass, førerkort eller bankkort med bilde. Bekreftelse på at studenten er tatt opp på et

studium som krever fremleggelse av politiattest må vedlegges søknaden. Primært vil dette være tilbudsbrevet fra Samordna opptak eller studiestedet.

Hvis studiestedet krever fremleggelse av politiattest underveis i studiet, for eksempel i forkant av praksisstudier eller klinisk undervisning skal starte, kan standardskjema for bekreftelse brukes: <https://www.politiet.no/globalassets/tjenester-admin/politiattest/bekreftelse-pa-formal-med-soknad-om-politiattest.pdf>. I så tilfelle skal bekreftelsesskjemaet utfylles av studiestedet.

Komplett søknad om politiattest skal sendes til Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester, Postboks 113, 9951 Vardø.

Informasjon om søknad per post finnes her:

<https://www.politiet.no/tjenester/politiattest/politiattest-sok-per-post/>

6. Bekreftelse på formål med søknad om politiattest

6.1. Innhold i bekreftelsen

For å dokumentere at en student oppfyller vilkårene for å få utstedt politiattest etter politiregisterforskriften § 36-1 stilles det krav om at studenten kan fremlegge et tilbudsbrev fra Samordna opptak eller utdanningsinstitusjonen som viser til krav om politiattest.

Tilbudsbrev fra Samordna opptak eller utdanningsinstitusjonen bør inneholde følgende informasjon:

1. Studentens navn og fødselsnummer.
2. Hvilken utdanning studenten har fått tilbud om studieplass på.
3. Hvilken dato studenten har fått tilbud om studieplass.
4. Hvilken lovhemmel som utgjør hjemmelsgrunnlaget for krav om politiattest.
5. Begrunnelse for at utdanningsinstitusjonen krever at studenten fremlegger politiattest. Dette kan for eksempel være at studenten i løpet av utdanningsløpet skal ha obligatorisk praksisstudier eller klinisk undervisning i kommunale helsetjenester hvor det stilles krav om politiattest etter helse- og omsorgstjenesteloven § 5-4.
6. Hvilken "kategori" og "tittel på formål" studenten skal velge fra Politiets formålsliste. For studenter som søker om politiattest vil kategorien på Politiets formålsliste være "Studenter". Studenter som for eksempel skal ha praksisstudier i barnehage skal velge formål med tittel "Student – Barnehage".

Vandelsenheten ber om at tilbudsbrevene er tydelige på hvilket formål studenten skal velge i sin søknad om politiattest, jf. forskrift om opptak til høgare utdanning § 6-1 fjerde ledd og fagskoleforskriften § 19. Dette gjelder både tilbudsbrev som sendes ut fra Samordna opptak og tilbud om lokalt opptak som sendes ut fra det enkelte studiestedet.

Vandelsenheten oppfordrer til at studiestedene presiserer i tilbudsbrevet at studenten skal fremlegge politiattest etter to ulike formål når dette kreves. Tilbudsbrevet kan da brukes som dokumentasjon for søknad om politiattest etter begge hjemmelsgrunnlagene dersom studenten skal søke om politiattest gjennom søknadsportalen på [politiet.no](https://www.politiet.no) eller

på papir, se også veilederens kapittel 5. I slike situasjoner bør tilbuds brevet vise til alle de aktuelle hjemmelsgrunnlagene for krav om politiattest.

Tilbudsbrev skal kun benyttes som formålsbekreftelse ved opptak til studiet. Dersom det kreves at studenten fremlegger ny politiattest underveis i studiet, skal ny formålsbekreftelse legges ved ny søknad om politiattest, se kapittel 5.

6.2. Valg av formål

Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester har utarbeidet egne studentformål basert på de vanligste grunnlagene utdanningsinstitusjonene innhenter politiattester etter. Formålene er plassert i kategorien "Studenter".

I tillegg til de som er nevnt under, har enheten også egne studentformål for Politihøgskolen (Student – Politihøgskolen) og Brann- og redningsskolen (Student – Brann- og redningsskolen). Begge disse studiene krever at politiattest fremlegges allerede før det er avklart om søkeren vil få tilbud om studieplass, henholdsvis etter at det er sendt inn søknad om opptak og før opptaksprøver gjennomføres (Politihøgskolen), og som et vedlegg til søknaden om opptak (Brann- og redningsskolen). Disse omtales derfor ikke videre i veilederen.

6.2.1. Student – Annet studie der studenten kan komme i kontakt med mindreårige i klinisk undervisning eller praksisstudier

Formålet "Student – Annet studie der studenten kan komme i kontakt med mindreårige i klinisk undervisning eller praksisstudier" kan brukes på alle studier der studenten kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd første punktum og fagskoleloven § 27 første ledd.

Studenter som fremsetter sin søknad om politiattest etter formålet "Student – Annet studie der studenten kan komme i kontakt med mindreårige i klinisk undervisning eller praksisstudier" og som oppfyller vilkårene for å få utstedt politiattest i politiregisterforskriften § 36-1, får utstedt en barneomsorgsattest, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd første punktum og fagskoleloven § 27 første ledd, jf. politiregisterloven § 39 første ledd.

6.2.2. Student – Barnehage

Formålet "Student – barnehage" er tilsiktet studenter som skal ha praksisstudier i barnehager som omfattes av krav om politiattest etter barnehageloven § 30.

Studenter som fremsetter sin søknad om politiattest etter formålet "Student – Barnehage" og som oppfyller vilkårene for å få utstedt politiattest i politiregisterforskriften § 36-1, får utstedt en barneomsorgsattest, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd andre punktum og fagskoleloven § 27 andre ledd, jf. barnehageloven § 30 første ledd, jf. politiregisterloven § 39 første ledd.

6.2.3. Student – Barnevern

Formålet "Student – Barnevern" er tilsiktet studenter som skal ha praksisstudier i den kommunale barneverntjenesten med krav om politiattest etter barnevernsloven § 12-11 første ledd eller i barnevernsinstitusjon, senter for foreldre og barn eller omsorgssenter for mindreårige med krav om politiattest etter barnevernloven § 12-11 andre ledd.

Studenter som fremsetter sin søknad om politiattest etter formålet "Student – Barnevern" og som oppfyller vilkårene for å få utstedt politiattest i politiregisterforskriften § 36-1, får utstedt en barneomsorgsattest, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd andre punktum og fagskoleloven § 27 andre ledd, jf. barnevernsloven § 12-11 første ledd, jf. politiregisterloven § 39 første ledd.

6.2.4. Student – Farmasi

Formålet "Student – Farmasi" er tilsiktet studenter som skal ha praksisstudier i apotek eller tilgrensende institusjoner med krav om politiattest etter legemiddeloven § 30 a.

Studenter som fremsetter sin søknad om politiattest etter formålet "Student – Farmasi" og som oppfyller vilkårene for å få utstedt politiattest i politiregisterforskriften § 36-1 får utstedt en begrenset ordinær politiattest som kun omfatter overtredelser av narkotikalogvgivningen, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd andre punktum, jf. legemiddeloven § 30 a.

Dersom en student på farmasiutdanningen skal ha praksis eller klinisk undervisning i kommunale helse- og omsorgstjenester, kan utdanningsinstitusjonen også kreve at studenten fremlegger politiattest etter formålet "Student – Kommunale helse- og omsorgstjenester" i tillegg til "Student – Farmasi".

6.2.5. Student – Kommunale helse- og omsorgstjenester

Formålet "Student – Kommunale helse og omsorgstjenester" er tilsiktet studenter som skal ha praksisstudier eller klinisk undervisning i kommunale helse- og omsorgstjenester. Dette kan være studenter som skal i praksis i den kommunale helsesektoren, eller hos arbeidsgiver som har avtale med kommunen om å yte helse- og omsorgstjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 5-4 første ledd.

Studentene som fremsetter sin søknad om politiattest etter formålet "Student – Kommunale helse- og omsorgstjenester" og som oppfyller vilkårene for å få utstedt politiattest i politiregisterforskriften § 36-1, får utstedt en politiattest som viser om personen er siktet, tiltalt, har vedtatt forelegg eller er dømt for overtredelse av straffeloven 1902 §§ 162, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 199, 200 andre ledd, 201 første ledd bokstav c, §§ 201 a, 203, 204 a, 219, 222, 223, 224, 227, 228, 229, 231, 233, 242, 255, 256, 257, 258, 266, 268, jf. 267, 270, 271 og straffeloven 2005 §§ 231, 232, 251, 252, 254, 255, 256, 257, 258, 263, 264, 271, 272, 273, 274, 275, 282, 283, 288, 291, 293, 294, 295, 296, 299, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 309, 310, 311, 312, 314, 321, 322, 324, 325, 327, 328, 330, 331, 371 og 372, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd andre punktum og fagskoleloven § 27 andre ledd, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 5-4 første ledd.

6.2.6. Student – Statlig eller private spesialisthelsetjenester for barn

Formålet "Student – Statlig eller private spesialisthelsetjenester for barn" er tilsiktet personer som skal ha praksisstudier eller klinisk undervisning i statlig eller private spesialisthelsetjenester med krav om politiattest for å jobbe med mindreårige, jf. helsepersonelloven § 20 a første ledd.

Studenter som fremsetter sin søknad om politiattest etter formålet "Student – Statlig eller privat spesialisthelsetjeneste for barn" og som oppfyller vilkårene for å få utstedt politiattest i politiregisterforskriften § 36-1, får utstedt en barneomsorgsattest, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd andre punktum og fagskoleloven § 27 andre ledd, jf. helsepersonelloven § 20 a første ledd, jf. politiregisterloven § 39 første ledd.

6.2.7. Student – Statlig eller private spesialisthelsetjenester for personer med utviklingshemming

Formålet "Student – Statlig eller private spesialisthelsetjenester for personer med utviklingshemming" er tilsiktet personer som skal ha praksisstudier eller klinisk undervisning i statlig eller private spesialisthelsetjenester med krav om politiattest for å jobbe med personer med utviklingshemming, jf. helsepersonelloven § 20 a andre ledd.

Studenter som fremsetter sin søknad om politiattest etter formålet "Student – Statlig eller private spesialisthelsetjenester for personer med utviklingshemming" og som oppfyller vilkårene for å få utstedt politiattest i politiregisterforskriften § 36-1, får utstedt en politiattest som viser om vedkommende er siktet, tiltalt, har vedtatt forelegg eller er dømt for brudd på overtredelse av straffeloven 1902 §§ 192, 193, 194, 195, 196, 197, 199, 200 annet ledd, 201 første ledd bokstav c, 203 eller 204 a og straffeloven 2005 §§ 291, 293, 294, 295, 296, 299, 301, 302, 303, 304, 305, 309, 310, 311, 312 og 314, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd andre punktum og fagskoleloven § 27 andre ledd, jf. helsepersonelloven § 20 a første ledd. Overtredelser anmerkes i samsvar med reglene om uttømmende politiattest i politiregisterloven § 41 nr. 1.

6.2.8. Student – Teologi

Formålet "Student – Teologi" er tilsiktet studenter som skal ha praksisstudier i tros- og livssynssamfunn hvor det stilles krav om politiattest, jf. trossamfunnsloven § 20.

Studenter som fremsetter sin søknad om politiattest etter formålet "Student – Teologi" og som oppfyller vilkårene for å få utstedt politiattest i politiregisterforskriften § 36-1, får utstedt en barneomsorgsattest jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd andre punktum, jf. trossamfunnsloven § 20, jf. politiregisterloven § 39 første ledd.

6.2.9. Student - Toll

Formålet "Student – Toll" er tilsiktet studenter som skal ha praksisstudier i tolletaten hvor det stilles krav om politiattest etter vareførselsloven § 1-4 første ledd.

Studenter som fremsetter sin søknad om politiattest etter formålet "Student – Toll" og som oppfyller vilkårene for å få utstedt politiattest i politiregisterforskriften § 36-1, får utstedt en ordinær og utvidet politiattest, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd andre punktum, jf. vareførselsloven § 1-4 første ledd. Reglene om ordinær politiattest er gitt i politiregisterloven § 40. Reglene om utvidet politiattest er gitt i politiregisterloven § 41 nr. 2.

6.2.10. Student - Trafikklærer

Formålet "Student – Trafikklærer" er tilsiktet studenter som skal ha praksisstudier som trafikklærer, jf. vegtrafikkloven § 27 første ledd andre punktum.

Studenter som fremsetter sin søknad om politiattest etter formålet "Student – Trafikklærer" og som oppfyller vilkårene for å få utstedt politiattest i politiregisterforskriften § 36-1, får utstedt en ordinær politiattest jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd andre punktum, jf. vegtrafikkloven § 27 første ledd andre punktum.

OsloMet og Nord Universitetet har per i dag trafikklærerutdanninger, og begge studiestedene har hjemmelsgrunnlag for å kreve attest etter dette formålet og barneomsorgsattest etter universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd første punktum. For å få utstedt en barneomsorgsattest må studenten søke om politiattest etter

formålet "Student – Annet studie der studenten kan komme i kontakt med mindreårige i klinisk undervisning eller praksisstudier".

Dersom andre myndigheter stiller krav om fremleggelse av politiattest, ber enheten om at utdanningsinstitusjonene henviser studentene til å søke om politiattest etter eget formål etter det aktuelle hjemmelsgrunnlaget. For eksempel kan studenten søke på det vanlige formålet "Trafikklærer" for fremleggelse av ordinær politiattest ved midlertidig godkjenning som trafikklærer. Dette er for å sikre at rett mottaker av politiattest har hjemmelsgrunnlag for å begjære fornyet vandelskontroll etter politiregisterloven § 43. Politiattest som skal fremlegges for andre aktører skal ikke vise til hjemmelsgrunnlaget for krav om politiattest etter universitets- og høyskoleloven.

6.2.11. Student – Undervisning i grunnskole og videregående skole

Formålet "Student – Undervisning i grunnskole og videregående skole" er tilsiktet studenter som skal ha praksisstudier i offentlig eller privat grunnskole eller videregående skole med krav om politiattest etter opplæringslova § 17-11 første ledd eller privatskolelova § 4-3 første ledd.

Studenter som fremsetter sin søknad om politiattest etter formålet "Student – Undervisning i grunnskole og videregående skole" og som oppfyller vilkårene for å få utstedt politiattest i politiregisterforskriften § 36-1, får utstedt en barneomsorgsattest, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd andre punktum og fagskoleloven § 27 andre ledd, jf. opplæringslova § 17-11 første ledd eller privatskolelova § 4-3 første ledd, jf. politiregisterloven § 39 første ledd.

7. Saksbehandlingstid og mottak av politiattest

Forskriftsfestet saksbehandlingstiden for søknad om politiattest er inntil 14 dager fra Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester har mottatt dokumentasjonen enheten trenger for å behandle den enkelte søknad, jf. politiregisterforskriften § 36-6 første ledd. I perioder med svært høy saksinngang vil saksbehandlingstiden kunne overstige 14 dager, eksempelvis i perioden etter hovedopptaket for høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning.

Hvis studenten fyller vilkårene for å få utstedt en politiattest, sendes den direkte til studenten selv. Studenten må selv fremlegge politiattesten for studiestedet. Enheten kan ikke sende politiattesten til studiestedet eller andre.

Hovedregelen er at politiattesten sendes digitalt til søkeren, enten til Digipost, Eboks eller Altinn. Normalt vil politiattesten bli sendt til digital postkasse innen noen timer etter at søknaden er ferdig behandlet.

Søkere som har reservert seg mot digital kommunikasjon med det offentlige, eller som ikke har digital ID (ID-porten), vil motta politiattesten på papir i posten. Det vil da gå cirka 14 dager fra politiattesten er ferdig behandlet til studenten har mottatt den.

8. Fornyet vandelskontroll

Det følger av forskrift om opptak til høyere utdanning § 6-5 og fagskoleforskriften § 22 at fornyet vandelskontroll kan foretas i samsvar med politiregisterloven § 43.

Politiregisterloven § 43 og politiregisterforskriften kapittel 35 gir brukeren av tidligere utstedt politiattest adgang til å begjære fornyet vandelskontroll. Fornyet vandelskontroll kan benyttes i de tilfellene der politiattest tidligere er utstedt, men hvor brukeren av tidligere utstedt politiattest har fått tilgang til informasjon som gir ham grunn til å tro at det foreligger nye opplysninger av betydning for innholdet på politiattesten.

Fornyet vandelskontroll kan bare gjennomføres der vilkårene for utstedelse av den opprinnelige attesten fremdeles er til stede, og dersom brukeren er identisk med mottakeren av den opprinnelige politiattesten, jf. politiregisterforskriften § 35-1.

Vilkårene som må være oppfylt for at en begjæring om fornyet vandelskontroll kan tas til følge er:

- At det tidligere er utstedt en politiattest til samme mottaker etter samme hjemmelsgrunnlag med krav om politiattest.
- At det begjæres fornyet vandelskontroll av studenter som fortsatt har studierett på samme utdanning med krav om politiattest etter hjemmelsgrunnlaget. Dersom studenten har fullført all klinisk undervisning/praksis er det ikke grunnlag for å begjære fornyet vandelskontroll.
- At den som fremsetter begjæring om politiattest er den samme (i dette tilfellet utdanningsinstitusjonen) som var mottaker av den opprinnelige politiattesten.
- At den som begjærer fornyet vandelskontroll må ha fått tilgang til informasjon som gir grunn til å tro at det foreligger nye straffbare forhold som er av betydning for innholdet på politiattesten. Fornyet vandelskontroll kan ikke benyttes for å jevnlig få oppdatert opplysninger om den som har fremvist politiattest.

Fornyet vandelskontroll kan bare finne sted for enkeltpersoner og ikke for grupper av personer. Politiregisterloven § 43 åpner ikke for at det rutinemessig utgis informasjon om bestemte grupper, men gir grunnlag for at det kan foretas en ny vandelskontroll på individuelt nivå der det er holdepunkter for det.

Fornyet vandelskontroll kan særlig være relevant i de tilfeller en student fremlegger en politiattest med anmerkning om at vedkommende er siktet eller tiltalt for et straffbart forhold. Dersom utdanningsinstitusjonen senere får informasjon som gir utdanningsinstitusjonen grunn til å tro at det er avsagt fellende avgjørelse i saken, kan utdanningsinstitusjonen begjære fornyet vandelskontroll av studenten. Dette vil bidra til at utdanningsinstitusjonen kan ta endelig stilling til om studenten skal utestenges fra utdanningen eller ikke.

Ved bytte av studiested blir den nye utdanningsinstitusjonen en ny bruker av politiattest, og kan kreve at ny politiattest fremlegges. Ved bytte av utdanning ved samme utdanningsinstitusjon som krever en annen type attest enn den opprinnelig fremlagte, må det legges frem en ny attest i samsvar med det nye hjemmelsgrunnlaget.¹¹

Mer informasjon om fornyet vandelskontroll og skjema som benyttes for begjæring om fornyet vandelskontroll finnes på: <https://www.politiet.no/tjenester/politiattest/kreve-politiattest-fornyet-vandelskontroll/>

¹¹ Rundskriv fra Kunnskapsdepartementet F-2022-2 side 13.

Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeider	Dokumenteier
1.0	21.06.2023	Utarbeidelse av ny veileder	CNI006	Enhetsleder, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester
1.2	17.02.2025	Revisjon etter endring i universitets- og høyskulelova og opplæringslova mv.	MJJ006	Enhetsleder, Politiets enhet for vandelskontroll og politiattester